

Nhạc sĩ Nguyễn Ánh 9: Ôm giấc mộng trong từng kỷ niệm

Tiền Phong 15/05/2015 - Nguồn: <http://www.baomoi.com/>

Nhạc của ông buồn, cái buồn len lỏi trong từng giai điệu, lời ca; cái buồn có khi trong veo, có khi xa vắng, có khi hoang hoải... nhưng âm nhạc của ông có thể hóa giải những nỗi trống trải, bớt những nỗi cô đơn, được sẻ chia nỗi lòng và để lại tiếp tục chặng hành trình phía trước của cuộc đời...

Thật lạ, không phải là một ông già còm cõi, lặng lẽ, hiền hậu mà Nguyễn Ánh 9 trên sân khấu chẳng giống ai cả, không phải là một ông già có nửa thế kỷ gắn liền đời mình bên bàn phím dương cầm, không phải là một người đàn ông lành hiền, dễ chịu, luôn chiều lòng bất cứ ai đến với mình. Ở đó, ông như thoát xác, chỉ có những ngón tay biết nói của ông và những linh cảm của giai điệu là thật, cứ bện vào lòng người...

Gặp nhạc sĩ Nguyễn Ánh 9 lần này, trong Liveshow Kỷ niệm, sẽ diễn ra vào hai ngày 16 và 17/5 tại Nhà hát Lớn Hà Nội tới đây, trông ông yếu đi nhiều bởi tuổi tác và căn bệnh tim hành hạ bấy lâu nay. Cách đây 3 năm ông bắt đầu cảm thấy khó thở do thói quen hút thuốc lá từ thời trẻ, ông đã phải sang Mỹ để điều trị bệnh nhưng vì tuổi cao nên bệnh tình cũng không thuyên giảm được bao nhiêu. Ông vừa nói chuyện, thỉnh thoảng, phải ngừng lại để ho, thở sâu rồi mới tiếp tục trò chuyện.

Bây giờ ông phải dùng thuốc thường xuyên và liều thuốc thì càng ngày càng tăng. Rồi nhạc sĩ nói “gờ”, không biết mình sẽ sống được bao lâu nữa, nhưng chỉ cần còn tồn tại trên cuộc đời, ông vẫn gắn bó với cây đàn piano, say sưa với âm nhạc và muốn được cống hiến nhiều hơn cho khán giả. Chỉ cần ngồi bên cây đàn, dù có ốm yếu đến đâu ông vẫn cảm thấy như có một sức mạnh vụt hiện, những mệt mỏi tan biến. Như thế nếu phải gục xuống ra đi, thì cũng phải thăng hoa ở trên cây đàn piano gắn bó với cả cuộc đời mình.

Nhạc sĩ Nguyễn Ánh 9 sinh ra và lớn lên ở mảnh đất nhiều nắng gió Phan Rang, Ninh Thuận. Gia đình ông cũng khá giả nên ngay từ khi các con hiểu biết, ba ông đã mua cây đàn cho anh chị tập, còn ông thì bị cấm tuyệt đối vì ba ông muốn ông chăm lo chuyện học hành. Như một tơ duyên, dù bị cấm đoán nhưng cậu bé Nguyễn Ánh 9 đã học “lòm” anh chị, tự vẽ bàn phím dương cầm để tập những nốt nhạc.

Sau này, khi lớn hơn, Nguyễn Ánh 9 đã có cơ hội được chơi dương cầm trong thời gian học ở Đà Lạt khi quen biết nhạc sĩ Hoàng Nguyên (tác giả của ca khúc Ai lên xứ hoa đào). Chính nhạc sĩ Hoàng Nguyên dìu dắt ông vào con đường âm nhạc. Sau khi tốt nghiệp Tú tài 2, Nguyễn Ánh 9 được vào tham gia chương trình Tuổi Xanh của *Đài Phát thanh Sài Gòn và Đài Phát thanh Đà Lạt*. Ông cũng cộng tác với chương trình Tiếng hát sinh viên do Duy Trác thực hiện.

Từ đó, Nguyễn Ánh 9 đi khắp nơi biểu diễn dương cầm ở các bar, các nhà hàng nổi tiếng và những ban nhạc thanh niên. Nguyễn Ánh 9 bắt đầu sự nghiệp sáng tác nhạc một cách rất tình cờ, trong một chuyến đi Nhật để đánh đàn cho ca sĩ Khánh Ly biểu diễn.

Sau buổi diễn tại hội chợ Osaka, khi đang cùng Khánh Ly đứng chờ thang máy lên phòng khách sạn, thấy người bạn mình mang vẻ mặt buồn buồn, Khánh Ly lên tiếng hỏi: “Còn thương nhỏ đó không bạn?” (Khánh Ly có biết chuyện ông vừa chia tay một người bạn gái). Sẵn cây đàn guitar trên tay, Nguyễn Ánh 9 trả lời bằng cách gảy đàn rồi cất tiếng hát: “Không! Không! Tôi không còn, tôi không còn yêu em nữa...”.

Tưởng là một ca khúc đã hoàn chỉnh nên đến hôm sau, sau khi hát xong bài Diễm xưa (Trịnh Công Sơn), Khánh Ly cần một ca khúc với tiết tấu nhanh hơn để hát cho khán giả Nhật, đã bảo Nguyễn Ánh 9 đưa bài hát “hôm qua bạn hát” để trình diễn. Vậy là từ giai điệu hát vui để trả lời câu hỏi của bạn về mối tình của mình, ngay trong khoảng một tiếng đồng hồ sau đó Nguyễn Ánh 9 đã hoàn thành ca khúc Không để Khánh Ly hát tại Nhật. Khi trở về nước, ca khúc này đã được Khánh Ly thu lần đầu trên đĩa nhựa Tình ca quê hương. Không cũng đã trở thành một trong những nhạc phẩm gắn liền với cuộc đời ca hát của ca sĩ Elvis Phương cùng một số ca khúc khác của Nguyễn Ánh 9 được Elvis Phương trình bày thường xuyên trên sân khấu của vũ trường Queen Bee vào đầu thập niên 1970 như Ai đưa em về, Chia phôi, Lời cuối cho em...

Hỏi về mối tình đầu nhiều duyên nợ đã cho ông những xúc cảm để sáng tác ấy, gương mặt nhạc sĩ Nguyễn Ánh 9 trầm ngâm. Ông như đang hồi tưởng về một thời đã xa lắm rồi của kiếp sống. Ông cho rằng, điều gì cũng nằm trong sự an bài của số phận. Cha mẹ ông từng mong muốn ông sẽ thành kỹ sư, bác sĩ, chứ không muốn ông trở thành nghệ sĩ. Ông đã đứng trước những sự lựa chọn: một là làm theo lời ba mẹ, hai là ra khỏi nhà. Ông đã chọn cách thứ hai.

Và mối tình đầu đẹp như mơ của ông cũng bị ngăn cấm dù ai cũng thấy đẹp và lãng mạn. Gia đình cô gái không đồng ý cho con mình yêu anh nhạc sĩ nghèo. Ngăn cản mãi không được, cha mẹ cô dùng kế ly gián, gây nghi ngờ, hờn giận cho hai người, rồi đưa cô gái sang Pháp sống biệt lập, xa xăm. Mối tình đầu tiên không thành đã trở thành vết sẹo găm vào ký ức của người nhạc sĩ vốn đã quá nhạy cảm và đa cảm. Bởi giữa hai người đã có quá nhiều ký ức.

Nhạc sĩ Nguyễn Ánh 9 chia sẻ: “Ngày cả cái tên Nguyễn Ánh 9 cũng là cô ấy đặt cho tôi. Khi tôi viết những bản nhạc đầu tiên, lấy tên thật là Nguyễn Đình Ánh thì dài quá, mà viết là Nguyễn Ánh thì lại trùng với tên hiệu của vua Gia Long. Bởi vậy, cô ấy bảo, chữ Nguyễn Ánh có 9 ký tự, mà số 9 theo quan niệm phương Đông là số may mắn, bởi thế nên tôi đã lấy bút danh là Nguyễn Ánh 9”.

Sau này, khi nhạc sĩ đã lấy vợ, sinh con, gặp lại cô gái thì mới vỡ lẽ rằng, trước đây, cô ấy bị bố mẹ giấu hết thư từ và không cho liên lạc với ông. Đến thời điểm ấy, sau bao nhiêu năm, cô gái vẫn sống một mình cùng dư âm mối tình đầu với chàng nhạc sĩ nghèo. Dù có lúc ông kêu gọi lòng mình hãy giã từ nỗi buồn, giã từ khỏi sự thảng thốt của trái tim lỗi nhịp, nhưng không thể: “*Buồn ơi! Ta xin chào mi, khi người yêu đã bỏ ta đi. Buồn ơi! Ta xin chào mi, khi tình yêu chấp cánh bay đi. Buồn ơi! Ta đang lẻ loi. Buồn hỡi, ta đang đơn côi. Buồn hỡi! Thế nhân là thế, sao người yêu vẫn mãi đam mê...*”. (Buồn ơi, chào mi).

Nỗi cô đơn làm nên âm nhạc của của Nguyễn Ánh 9, dù ông khẳng định rằng, ông có những bài hát vui. Nhưng nhạc sĩ Nguyễn Ánh 9 chia sẻ rằng, trong số những ca khúc được nhiều người yêu thích của ông như Không, Ai đưa em về, Tình khúc chiều mưa, Mùa thu cánh nâu, Lời cuối cho em, Buồn ơi, chào mi... ông đều viết trong một tâm trạng cô đơn, thương nhớ khủng khiếp. Có khi nó hiện hữu, có khi lại vô hình. Nhưng trong tất cả tác phẩm của mình đã có, ông dành tình yêu lớn cho ca khúc Cô đơn, một ca khúc đã được ông thai nghén và viết trong vòng 5 năm với chất nhạc bán cổ điển, nhẹ nhàng, mang ảnh hưởng dòng nhạc cổ điển của Chopin. Dù nỗi “Cô đơn” ấy ở tuổi thất thập cổ lai hy của ông bây giờ không chỉ dừng lại ở tình yêu trai gái, mà là sự cô đơn của một cặp bài trùng như Bá Nha - Tử Kỳ, tri âm tri kỷ...

Nó bao hàm được nhiều ý nghĩa mà cuộc đời ông tâm niệm: Có khi cô đơn vì ông tiếc nuôi những người ca sĩ đã đi xa, những người ca sĩ gắn bó với ông, ông đã đệm đàn cho tiếng hát họ bay xa, bay cao. Họ cũng đã góp phần làm sống mãi những nhạc phẩm do ông sáng tác. Mỗi “Tình nghệ sĩ” ấy là những mối tình lớn mà cả cuộc đời ông nỗ lực để giữ gìn, trân trọng.

Sau những đắng cay của một thời tuổi trẻ, nhạc sĩ Nguyễn Ánh 9 may mắn tìm được một người phụ nữ cho cuộc đời mình. Bà Ngọc Hân là một nghệ sĩ nhảy thiết hài (tap dance) xinh đẹp nổi tiếng. Họ gặp nhau khi cùng làm việc trong một vũ trường.

Sau khi kết hôn, hai người con trai lần lượt ra đời, bà đã từ bỏ những bước nhảy sôi động trên sân khấu để bắt đầu sống với thực tại cơm áo đời thường. Bà là người hiểu, cảm thông và chia sẻ cùng ông mọi biến cố trong cuộc đời. Bà đồng cảm cả với những mối tình ông dành cho người con gái đầu tiên trong cuộc đời đầy sâu nặng, nhưng bà chưa một lần trách móc, dẫn dắt ông, chỉ lặng lẽ phía sau chăm lo con cái, chăm lo cho ông từng bữa ăn giấc ngủ để ông chuyên tâm với âm nhạc.

Biết ông muốn mở phòng trà để được chơi đàn mỗi tối, bà đã cùng ông tìm cách thành lập phòng trà ca nhạc “Tiếng dương cầm”. Nhưng rồi hai con người đầy nghệ sĩ ấy đã không thể đương đầu nổi với sự xô bồ của đời sống âm nhạc thị trường cũng như kiểu kinh doanh thời mở cửa, một thời gian sau phòng trà phải đóng cửa.

Nhạc sĩ Nguyễn Ánh 9 trở lại khách sạn Sofitel Plaza Saigon để chơi đàn mỗi tối. Bởi vì ông không thể ngừng chơi đàn một ngày. Âm nhạc không chỉ nuôi sống ông bằng những đồng tiền vật chất mà nó nuôi sống tâm hồn ông, trái tim ông khi ông được chạm vào mỗi “phím tơ loan”. Bởi vì đối với ông, âm nhạc không chỉ là cái nghiệp, mà nó là cuộc sống của ông. Rồi xa nó, ông thấy mình đau yếu và khó thở... Ông “nói đại” rằng, nếu được chọn lựa cho mình một cái chết, thì ông mong sẽ được gục xuống êm ái bên chiếc dương cầm.

Nhạc sĩ Nguyễn Ánh 9 không ưa mọi thứ màu mè cho âm nhạc của mình, ngay cả những đĩa nhạc và liveshow đã làm và đang làm, cũng là do người con trai - nhạc sĩ Nguyễn Quang tổ chức cho cha mình như một lời tạ ơn ông, người cha, người thầy đầu tiên mà anh yêu thương, trân trọng. Còn với nhạc sĩ Nguyễn Ánh 9, ông đơn giản chỉ là một nhạc sĩ đam mê và đắm chìm trong âm nhạc với những kỷ niệm đốn đau, chất chứa trong suốt cả một quãng đời đã sống, đã viết, đã chơi nhạc trong nửa thế kỷ âm nhạc của mình.

Hỏi ông về ước nguyện của mình ở thời điểm hiện tại, nhạc sĩ Nguyễn Ánh 9 nói giọng run run: “Tôi cứ nghĩ rằng, live show Kỷ niệm sẽ là chương trình cuối cùng của cuộc đời mình, vì hiện tại sức khỏe tôi quá yếu. Nhưng dù sao tôi cũng cầu mong mình sẽ khỏe mạnh đến mùa thu để có thể tổ chức một đêm nhạc, dù nhỏ thôi, và tôi sẽ lấy tên Mùa thu cánh nâu, một bài hát viết về mùa thu mà tôi tâm đắc, như một lời cảm ơn Hà Nội dẫu yêu: “... *Em lang thang, một mình thương yêu trống vắng/ Mùa thu cánh nâu, vàng con lá sầu/ Em đi, một mình cô đơn trái chín/ Chiều lên gió cao, hú gọi tên nhau/ Em về, nghe đời nhớ/ Trên từng ngón tay cô đơn/ Nhịp chân gầy xanh/ Buồn như lá thu ngày tháng hao mòn/ Em về chiều nay, thu vàng trên tay...*”.